

OP
BEZOEK BIJ
PROJECTEN VAN
CORDAID MEMISA
IN MALAWI

Leontine: 'Iedere baby telt, iedere moeder telt'

Hoofdredacteur Leontine bezocht een aantal kraamklinieken in Malawi. Ze zag er hoeveel gevaar bevallende vrouwen en hun baby's lopen als ze niet goed worden beschermd tegen malaria. Maar ook dat er oplossingen voor zijn. Zoals Luxaflex samen met Cordaid Memisa laat zien.

In de bijkomkamer van de kraamkliniek in Nkhoma in Malawi is het vochtig warm. Ik zit op de rand van een van de kale bedden en probeer contact te maken met een net bevallende moeder. Ik wijs naar mezelf en zeg 'Leontine'. Ze lacht, wijst naar zichzelf en zegt 'Lulushana'. Dan wijs ik naar het bundeltje doeken op haar schoot. Ze begrijpt me. Dat ik de baby wil zien, die bijna helemaal schuilgaat in de berg doeken. Een piepklein slapend hoofdje wordt zichtbaar. Lulushana wijst naar haar kindje, zegt stralend 'Shurai' en steekt één vinger in de lucht. Haar dochtertje Shurai is één dag oud. Ik laat een fotootje zien van mijn drie kinderen en kijk haar vragend aan, hoeveel kinderen

heb jij? Ze steekt een hele hand op. Vijf kinderen. Ik schrijf op een briefje mijn leeftijd en laat het haar zien. En kijk haar weer vragend aan: hoe oud ben je? Ze schrijft, heel langzaam en heel precies, haar leeftijd op mijn briefje: 23. Lulushana heeft gisteren haar vijfde kind gekregen en is pas 23. Morgen zal ze teruglopen naar haar dorp. Dat is hier zo'n tien kilometer vandaan, vertelt de dienstdoende zuster die een paar woorden Engels spreekt. Tien kilometer lopen, de dag na je bevalling? Ja, glimlacht de zuster, dat is heel gewoon. Met hun baby op de rug. En als het niet goed afloopt, als de baby dood wordt geboren, gaat de baby evengoed op de rug mee naar huis. Naar een hutje ergens in de buurt van de maisvelden. Dan wordt het kindje begraven waar het thuishoort. En waar het zo welkom was.

Bevallen tussen de muggen

In het ziekenhuis van Malingunde zit ik op een bankje tussen bevalkamer en bijkomkamer in. Het is klaarlichte dag en ik zie overal muggen en vliegen. Dit ziekenhuis ligt niet ver van een dam in een stuwmeer en dat verklaart waarom er zo veel muggen zijn. Het verklaart ook waarom er veel mensen wonen, want waar water is, kan mais worden verbouwd en vervoerd. Maar het zijn precies de plekken waar de malariamug toeslaat. Ik denk aan de vanzelfsprekendheid waarmee ik malariapillen kreeg voor mijn vertrek naar Malawi. 'Geen dag vergeten, hoor' werd mij op het hart gedrukt. 'Is heel belangrijk.' Je kunt er vreselijk ziek van worden en er zelfs aan overlijden. Elk ▶

HORREN WAAR ZE HOREN

Luxaflex Nederland steunt op bijzondere wijze het programma van Cordaid Memisa. Door horren te plaatsen in kraamklinieken worden bevallende moeders en hun pasgeboren baby's beschermd tegen de malariamug. Malaria is een verschrikkelijke ziekte die jaarlijks in heel Afrika een half miljoen dodelijke slachtoffers maakt. Luxaflex Nederland plaatst horren, maar biedt ook de plaatselijke bevolking het materiaal om zelf horren te maken. Wie bij Luxaflex® een hor bestelt, ondersteunt het mooie en belangrijke programma dat vrouwen en kinderen in Malawi beschermt. Hoe meer horren Luxaflex in Nederland verkoopt, hoe meer klinieken in Malawi (en ook andere landen in de toekomst) van horren kunnen worden voorzien. Een geweldige, praktische oplossing voor een groot probleem. Horren waar ze horen!

jaar eist malaria een half miljoen doden in heel Afrika. Dat is toch niet voor te stellen? Ik denk aan wat de geneesheer-directeur van het Nkhoma-ziekenhuis, Reynier ter Haar, me eerder had verteld: “Een zwangere vrouw is extra bevattelijk voor malaria. Haar immuunsysteem werkt anders tijdens de zwangerschap. En een van de problemen in de kraamklinieken is dat de ramen niet voorzien zijn van goede horren. Er is geen geld voor. We hebben nauwelijks geld voor noodzakelijke medische apparatuur. Dus aan die ramen komen we niet toe.” Ik loop de bevalkamer in. Twee verroeste bedden naast elkaar met een vuil gordijn ertussen. Een paar emmers op de grond. Een gammel tafeltje vol papieren, scharen, bakjes, pleisters en doeken. Hier moet een vrouw bevallen? Ik kijk naar de ramen. Ze hangen kapot en scheef in de kozijnen en er hangt een lap stof voor. Geen enkele bescherming tegen de malariamug. Die komt hier lekker op de warmte van een bevallende vrouw af. Of haar pasgeboren baby. Ik huiver.

Ziek van malaria

De volgende dag spreek ik met Margret, een verpleegkundige uit het dorp. Ze is peuters aan het opmeten en geeft sommige baby's een pakketje bijvoeding mee naar huis. Ze lijden aan ondervoeding en dat komt onder andere door de hevige regenval, waardoor veel van de mais is weggespoeld. Ik vraag haar wat het ergste medische probleem is. “Malaria,” zegt

ze zonder aarzeling. Ik kijk eens goed naar de lange rij vrouwen die met hun kinderen in de rij staan om door een arts te worden onderzocht. Sommige kinderen zien er heel ziek uit. Ze liggen kronkelend aan de voeten van hun moeder in het gras en hun ogen draaien weg. Ik kan er bijna niet naar kijken. Hoe moeten de moeders zich wel niet voelen als ze hun kind zo ziek zien en niets kunnen doen? Ik denk aan wat Reynier ter Haar, de directeur, zei: “Ze zijn gehard vanaf hun eerste dag in het leven. Die vrouwen kunnen alles aan, overleven elke pijn, zeuren niet en accepteren lijden als iets wat erbij hoort.”

Nieuw leven

Ik zie een hoogzwangere vrouw de bevalkamer in gaan. Ze legt een doek op het matras en buigt voorover, hand onder haar buik, en vangt zo de weeën op. Heel rustig en heel geconcentreerd staat ze doodstil, gebogen, naast het bed. Ik weet dat ze erge pijn heeft. Ontsluitingsweeën zijn vreselijk pijnlijk. Maar ze geeft geen kik. Ik kijk naar het raam boven het bed en hoop toch zo dat er geen mug naar binnen komt. Nu ik weet hoe kwetsbaar ze is in deze momenten, huiver ik extra bij de gedachte dat niets de mug kan tegenhouden. Die komt op de warme adem van de vrouw af. En kan haar heel, heel ziek maken. Of nog erger.

Even later wordt haar dochter geboren. Ik hoor geen kreunen, geen huilen, geen schreeuw van pijn of paniek: in alle rust is er een nieuw mensje geboren

dat haar leven al net zo rustig is begonnen. Als ik weer binnenkom, ligt ze naast haar moeder, een piepkleine, volmaakte baby die Philippine heet. Ze lijkt me aan te kijken met een opvallend heldere blik. En ik kijk terug naar dat mensje dat net tien minuten oud is. Ik wil dat ze wordt beschermd tegen alles wat haar kwaad kan doen. Ik wil dat we doen wat mogelijk is.

Bescherming en hoop

Dus als even later de eerste boor in de muur gaat en de mannen van Luxaflex doen waar ze voor gekomen zijn, ben ik blij, opgelucht. Het is een krankzinnige toestand dat er twee mannen staan te boren en te schroeven in een kamer waar nét een baby is geboren. Het zou in Nederland niet kunnen, maar hier is er niks aan de hand en is iedereen blij, want de herrie van de boor betekent maar één ding: straks hangt er geen kapot doek of stuk gaas meer voor het raam in de bevalkamer, maar een hor die sterk is en waar geen malariamug meer doorheen kan. Ik wens bescherming voor jou, kleine Philippine. En voor je moeder, die in slaap is gevallen. En voor alle moeders die in deze kraamkamer hun baby's op de wereld zullen zetten. ■

De meeropbrengsten van de puzzels en bel en win-acties in Margriet gaan de komende weken naar Cordaid Memisa.

MALAWI, HET ARME, WARME HART VAN AFRIKA

Malawi ligt in het zuiden van Afrika, is bijna drie keer zo groot als Nederland en heeft ruim vijftien miljoen inwoners. Het is een van de armste landen van de wereld. 42 procent van de mensen leeft onder de armoedegrens. Gelukkig gaat het de laatste jaren iets beter; steeds meer meisjes gaan naar school en maken die ook af, en de economie groeit. Maar nog altijd is de kindersterfte schrikbarend hoog en is de

helft van alle kinderen onder de vijf jaar ondervoed. Vaak is er hongersnood in Malawi, door toenemende overstromingen en droogte. Elke twee minuten sterft er ergens in de wereld een moeder tijdens de zwangerschap of bevalling. Cordaid Memisa ondersteunt met haar programma Safe Motherhood verschillende ziekenhuizen in Malawi om de moeder- en kindsterfte zo veel mogelijk terug te dringen.

